

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

K. k. Landesschulrat für Krain.

Z. 1582.

Laibach, am 15. April 1903.

Mehrfache Wahrnehmungen über die Behandlung der Schulversäumnisse bestimmen den k. k. Landesschulrat, dem k. k. Bezirksschulrate zur eigenen Darnachachtung, beziehungsweise zur Unterweisung der Ortschaftsräte in Erinnerung zu bringen, dass im Sinne der hierortigen Verordnung vom 20. April 1875 Nr. 12 die Verzeichnisse der Schulversäumnisse von den Schulleitungen zwar halbmonatlich zu übergeben sind, dass aber die Ortschaftsräte diese Verzeichnisse nicht halbmonatlich, sondern nur monatlich und zwar beide Halbmonatsausweise längstens bis 8. des nächstfolgenden Monats dem k. k. Bezirksschulrathe vorzulegen haben.

Dem entsprechend hat der k. k. Bezirksschulrat den Straferkenntnissen die Schulversäumnisse für den ganzen betreffenden Monat zu Grunde zu legen, wobei zu beachten ist, daß gegen eine und dieselbe Partei wegen aller ihn in dem betreffenden Monate zur Last fallenden Schulversäumnisse, also auch dann, wann es sich um Schulversäumnisse mehrerer Schulkinder handelt, für welche die Partei die Beantwortung trifft, nur ein Straferkenntnis zu schöpfen und auszufertigen ist, in welchem aber in der für die Partei bestimmten Ausfertigung alle Schulkinder deren Schulversäumnisse Gegenstand des Straferkenntnisses bilden, namentlich anzuführen sind.

Weiters wird der k. k. Bezirksschulrat angewiesen, über Rekurse, beziehungsweise Gnadengesuche in Angelegenheit von Schulversäumnissen unter Bedachtnahme auf die von den Parteien zur Begründung, beziehungsweise Unterstützung ihrer Petite geltend gemachten Umstände alle zur Klarstellung des Sachverhaltes in jedem einzelnen Falle notwendigen Erhebungen zu pflegen und insbesondere die in der Regel erforderliche Äußerung der betreffenden Schulleitung einzuhalten.

Hiezu wird bemerkt, daß die Rubrik des Schulversäumnis-Ausweises von den Schulleitungen häufig von vorneherein mangelhaft ausgefüllt wird. Insoweit dem Lehrer der Schulversäumnis-Grund bekannt ist, oder bekannt gegeben wurde, ist derselbe konkret anzuführen und nicht etwa blos die Bemerkung einzutragen, dass der Grund bekannt sei. Im negativen Falle ist die Rubrik 14 durch einen Strich (—) oder die Eintragung „Unbekannt“ auszufüllen.

Bei Vorlage der Rekurse und Gnadengesuche wird der k. k. Bezirksschulrat konkrete Anträge zu stellen und anzugeben haben, unter welcher Nummer des Schulversäumnis-Ausweises die Parteien deren Eingaben Anlass zu einer hierortigen Entscheidung bieten, verzeichnet erscheinen.

Schaffgotsch m. p.

Družtveni vestnik.

Kranjsko.

Slovenska Šolska Matica. Letošnje knjige „Slovenske Šolske Matice“ izidejo še pred obnim zborom, ki bo o prihodnjih božičnih počitnicah. Zato se bodo začele knjige že v kratkem tiskati. Da pa se more določiti število iztisov, je treba že zdaj vedeti za število članov za l. 1903. V ta namen se obrača podpisani odbor do č. gg. poverjenikov s prošnjo, da se podvzajo z nabiranjem članov, oziroma letnine in v to

porabijo zlasti čas letošnjih uradnih konferencij. Nabrana letnina z imenikom članov naj se blagovoli do 15. julija t. l. poslati društvenemu blagajniku, g. e. kr. gimn. ravnatelju Andreju Senekoviču v Ljubljani. Odbor se nadeja, da se bo letos število Matičarjev podvojilo. Odbor.

Vabilo k zborovanju „Društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja ljubljanske okolice, ki se vrši v četrtek dne 2. julija t. l. ob pol 11. uri dopoldne v šoli v Št. Vidu nad Ljubljano. Na dnevnem redu je hospitacija v IV. razredu. Tema: „Hlapienje“, učna slika po formalnih stopnjah s posebnim ozirom na vsakdanje življenje. Praktičen nastop ima nadučitelj Janko Žirovnik. Po končanem nastopu je razgovor. Društveniki! Na veselo svidenje v mnogobrojnem številu v prijaznem Št. Vidu! Dobro došli nam tudi tovariši sosedje. Odbor. — NB. Popoldne ob 1. uri je skupno kosilo v gostilnici pri Jožetu. Popoldne ob 1/4 na 5 odhajata iz Vižmarjev vlaka v Ljubljano in na Gorenjsko. Iz Ljubljane je v Št. Vid peš hodá pičlo uro. Torej na vse strani pripravna zveza!

Štajersko.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zboruje v nedeljo, dne 5. prih. m. ob polenajstih pri Sv. Križu. Vzpored: 1.) Zapisnik in dopisi. 2.) Razgovor o disciplinarnem redu. 3.) Društvena tridesetletnica. 4.) Poročilo o zborovanju „Zaveze“. 5.) Slučajnosti. 6.) Pevska vaja: Ponavljanje. Isti dan ob desetih dopoldne je ravnoram odborova seja. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Vabilo učiteljskega društva za brežiški in sevniški okraj k zborovanju, ki se vrši dne 5. julija t. l. ob 10. uri dopoldne v šoli na Vidmu po sledečem vzporedu: 1.) Odobrenje zapisnika zadnjega zborovanja. 2.) Društvene zadeve. 3.) Poročilo o glavnem zborovanju „Zaveze“. 4.) Volitev delegatov za glavno zborovanje „Lehrerbunda“. 5.) Razgovor o letošnjih konferenčnih vprašanjih. 6.) Nasveti. Zborovanje se prične točno ob določeni uri. K obilni udeležbi vabi cenjene društvenike in društvenice najvljudneje odbor.

Savinsko učiteljsko društvo zboruje v četrtek 25. t. m. ob 2. popoldan v šolskem poslopju na Polzeli po sledečem vzporedu: 1.) Zapisnik. 2.) Poročilo delegatov. 3.) Predavanje gosp. nadučitelja Farčnika o čebelarstvu. Ker ima savinsko učiteljsko društvo vprašalno škrinjico, je dana posebno gg. bučelarjem-začetnikom prilika, da se natančno informujejo o vsem, kar jim glede čebeloreje ni jasno. Opozarja se, da se vrši zborovanje glasom društvenega sklepa tudi ob neugodnem vremenu. Gostje dobro došli!

Ant. Farčnik, t. č. predsednik.

Slovenjebistriško učiteljsko društvo ima v četrtek dne 2. julija t. l. okolo 10. ure predpoludne v Studenicah svoje potovalno zborovanje. Poleg običajnih točk dnevnega reda bo tudi predavanje, petje in godba. Predaval bo e. kr. nadzornik g. dr. J. Bezjak o umetnosti lepega deklamovanja s posebnim ozirom na ljudsko šolo. K temu zborovanju se vabijo tudi vsa p. n. obmejna in sosedna učiteljska društva. Po zborovanju bo izlet na stari grad. Kdor se misli zborovanja udeležiti, naj blagovoli to do 29. junija tamošnjemu nadučitelju gosp. O. Vobiču naznaniti. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Književnost in umetnost.

Zaščitnikoma Levčevega pravopisa v novič v preudarek. Spisal prof. V. Bežek. Ponatisk iz „Popotnika“ oziroma iz „Ljubljanskega Zvona“. V Celju 1902. Tisk D. Hribarja. Str. 15, cena ? — Pod tem naslovom je izšla v ponatisku „Popotnikovim“ in „Zvonovim“ čitateljem že znana razprava iz temperamentnega peresa prof. V. Bežka, ki odločno brani svoje stališče v naši pravopisni pravdi proti očetu Škaben in prof. Štreklju.

„Zvonček“ ima v 6. številki to-le vsebino: Pesmi Frana Zgurja: Kadar dete leže spat... Zelena gorica. — Azrael. — Mladi Slovenci. Fr. Selski. Pesem. — Vojska. F. Palnák. Povest. — Niko — ribič. Ivo Trošt. Povest s podobo. — Jasni dnevi. F. Palnák. Povest. — Kako je ngнал Srebot hudobne vaške otroke v kozji rog. M. Pintarjev. Povest. — Dedkova pesem. Josip Bekš. Pesem. — Nevihla. Kramarjev. Poučni spis s podobo. — Kam pa danes? Fr. Rojce. Povest s podobo. — Mamici za god. Simon Palček. Pesem s podobo. — Da bi ne bilo rosice! Borisov. Pesem. — Ponk in zabava. Zastavica v podobah. Solovej. — Šumi zeleni gaj... F. Juvánek. Uglasbena pesem. — Novice. — Rešitev. — „Zvonček“ najtopleje priporočamo.

Vestnik.

Iz okr. šolskega sveta za goriški okraj. Definitivna imenovanja: I. nadučiteljem g. Kumar Rudolf za sv. Martin, Urbančič Josip za Ozelj in Rudolf Vižintin za Renče; II. učiteljem Kuntik Josip za Ločnik, Mermolja Josip za Dobravlje; III. učiteljice gđ. Baje Marija za Renče, Lovrenčič Klementina za Batuje in Fajgelj Cecilija za Šempas. V prvo plačilno vrsto sta bila pomaknjena gospod Kuntik Josip in gđ. Jug Josipina; v drugo Poberaj Avgust in Strgar Franc, gđ. Gulin Alojzija in Krajnik Franja. Priznala se je VI. petletina g. Copi Josipu, IV. Zorn Ivanu in Rustja Antonu, II. Jelšek Amaliji in Strgar Francu.

Kradejo — poezijo. Človeku, ki se mu ni izpremenilo srce v kamen, so spomini na mladost sveti in dragi. Kako mehko mu je pri duši, ko se spominja božičnih praznikov, ki jih je preživel v mladosti, ko se spominja praznovanja godu sv. Alojzija, ko se spominja prvega obhajila! To je poezija njegove mladosti, čisto in dragoceno zlato, ki se razliva po jutru njegovega življenja. Tudi dandanes žive otroci, a v kratkem ne bo nobene poezije več v njih mladem življenju. Kradejo jim jo, neusmiljeno jo ubijajo! Mladosti jemljejo mladost, cvetoče sanje, nedolžno veselje. Trda in brezčutna realnost tišči mladino k tlom, da nervozna drgeče v neznosnem obremenjevanju. Kmalu je ne bo več vabilo v šolo presrčno veselje, vdana ljubezen — strogi ukazi jo bodo tirali vanjo, tirali tudi takrat, ko bi mladina opravičeno in ogorčeno lahko klicala brezsrčnim ljudem: Dajte otrokom, kar je otroškega! — V resnici: kjer ni sre, tam ni umevanja plemenite vzgoje, tam mora umreti tudi — poezija mladosti! Sicer pa to še ni poslednja naša beseda!

Odlike ni! Kranjsko ljudsko šolstvo se z naglimi koraki bliža svojemu višku. Sedaj so odpravili tudi odliko učencev in učenk. Kdor se je pridno in vztrajno učil, ne sme imeti v izpričevalu opazke, da je sposoben za višji razred z odliko, tudi ne sme biti v letnem poročilu tiskan z debelimi črkami. Zakaj ne? Zato, ker ni učenčeva zasluga, če se je pridno učil, nego to je zasluga njegovega talenta. Potem pa tudi zakon tega ne ukazuje, zato se mora vzeti otrokom tudi to veselje, tudi ta izpodbuda! Laž je namreč, da bi bil otrok pohvale vesel, zlasti če jo zasluži. Pri odraslih ljudeh je to seveda drugače. Ti smejo biti odlikovani, najsi premnogokrat ne zaslužijo odlike. Svetlo znamenje na prsih — o, kako to dobro de gospodom! In potem pa tudi: ali se ne pehajo in ne zatajujejo nekaterniki samo zato, da bi hitreje po hrbtih drugih ljudi splezali tja visoko do kakega sekcijekega šefa ali dvornega svetnika ali še kam više? Visoki gospodje smejo vse, samo ubogi ljudskošolski učence nima privilegija, da bi mu človek smel javno reči: „Glej, zaslužil si, zatoorej te hvalim!“ — Tako počasi, a sistematično trgajo rahle strune, nežno napete v otrokovi duši. Le pogumno naprej! Znamenja kažejo, da nas čimdalje bolj

objema formalizem, a notranji glas nam pravi, da bo vzlic vsemu formalizmu nekoč premagala trezna razsodnost. Zakaj resnično, resnično vam povemo: osebe izginejo, a kar je živel visokega in neosebne pred njimi — ostane! Pa tudi to ni še vseh naših smelih besedi konec!

Razstava risarij učencev obrtno - nadaljevalne šole v Šent Vidu nad Ljubljano se je tudi letos dobro obnesla. Razstavljenih je bilo iz I. letnika 147 listov geometričnega, projekcijskega in prostoročnega risanja, iz II. letnika pa 134 listov iz strokovnega risanja in 16 lepih detajlov. Razsavo je obiskalo veliko domačinov. Došlo je pa tudi precej odličnjakov, strokovnjakov in druge gospode iz Ljubljane in celo iz Radovljice ogledat si to razstavo. V šentviško obrtno nadaljevalno šolo se je vpisalo letos 166 učencev, in jo torej glede števila učencev prekosi le ljubljanska.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1113.

Kranjsko.

Na enorazrednici v Tranju pri Št. Petru, ki se ima razširiti v dvorazrednico, je učno mesto popolniti. Prošnje so vlagati semkaj do dne 1. julija 1903.

C. kr. okr. šolski svet v Postojni, dne 31. maja 1903.

Št. 1074.

Na štirirazrednici v Trebnjem je razpisano mesto učitelja s postavnimi dohodki v stalno nameščenje.

Prošnje je vlagati do konca junija t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Rudolfovem.

C. kr. okrajni šolski svet v Rudolfovem, dne 10. junija 1903.

Zl. 657.

Infolge Erweiterung der zweiklassigen Volksschule in Obergörjach zu einer dreiklassigen ist mit Beginn des Schuljahres 1903/4 dortselbst die dritte Lehrstelle mit den gesetzmässigen Bezügen definitiv zu besetzen.

Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Dienstwege bis zum 20. Juli l. J. hieramts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrath Radmannsdorf, am 9. Juni 1903.

Z. 505.

Štajersko.

Na trirazredni ljudski šoli v Runeču se stalno ali začasno namesti učiteljska služba z dohodki po II. krajnem razredu in s prosto izbo.

Prosilci ali prosilke za to mesto naj vložijo svoje prošnje, s pričevalom usposobljenosti oziroma zrelostnega izpita in domovnico opremljene, predpisanim potom do 31. julija t. l. pri krajnem šolskem svetu v Runeču p. Ivankovci.

Okrajni šolski svet Ormož, dne 2. junija 1903.

Predsednik: Unterrain.

Neobhodno potrebno za vsako šolo.

Glavne oblike zemeljskega površja.

Cena: K 5, napeto z obeski: K 7, napeto s palicami: K 8.

Prodajata založnika:

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljave naj se pošiljajo franko. — Oznaniila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{4}$ strani 10 K, $\frac{1}{8}$ strani 8 K, $\frac{1}{16}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.